

Qurilish Ishlab Chiqarishni Tashkil Etish Va Uni Boshqarish

Siddiqov Mo‘minjon Yunusovich

JizPI “Iqtisodiyot va menejment” kafedrasi dotsenti

Annotatsiya: Mazkur maqolada bugungi kunda qurilish sanoati korxonalarida boshqaruvning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmlarini takomillashtirish, qurilish sanoati korxonalarini faoliyatini takomillashtirishda ko‘plab ijtimoiy-iqtisodiy munosabatlarning ilmiy - nazariy asoslanishi bo‘yicha taklif va tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so‘zlar: qurilish sanoati, korxonalar, tashkiliy-iqtisodiy mexanizm.

Korxonalarni boshqarishni tashkil etish - bu belgilangan vazifaga erishish uchun jamoaning ishini rag‘batlantirish va nazorat qilishning turli xil usullarini birlashtirgan maqsadli va boshqariladigan faoliyat (bunda tashkilotning global maqsadi ham, sotish bozorini ko‘paytirish, mahsulot sifatini yaxshilash, savdo samaradorligini oshirish kabi qisqa muddatli maqsadlar ham mavjud) va boshqalar).

Korxonani boshqarish tuzilmasini tashkil etish boshqariladigan va boshqariladigan qismlarga bo‘linadi, bu erda menejer bu direktsiya, menejer va axborot bo‘limi (ma‘muriy va boshqaruv apparati deb ham yuritiladi), boshqariladigan qismi esa ishlab chiqarish jarayoni bilan shug‘ullanadigan tashkiliy bo‘limlardir. Tashkilotning muvaffaqiyati ikkala tarkibiy qismni to‘g‘ri muvofiqlashtirishda bo‘ladi.

Korxonani boshqarish tizimini tashkil etish masalasini tushunish uchun uning maqsadlarini aniqlash kerak. Ular har xil bo‘lishi mumkin, ammo ular to‘rtta asosiy bloklarga birlashtirilgan:

- Iqtisodiy - sotishni ko‘paytirish va korxonalar foydasini oshirishga qaratilgan.
- Ishlab chiqarish va tijorat - iqtisodiy maqsadni, shartnomaviy majburiyatlarni va boshqalarni ta‘minlashga qaratilgan mahsulotni ishlab chiqarish va sotishning ma‘lum hajmini amalga oshirish.
- Ilmiy-texnik - mahsulotning zarur texnik tavsiflarini olishga qaratilgan bo‘lib, sifatni yaxshilashga, shuningdek texnologik takomillashtirish natijasida mahsuldorlikni oshirishga qaratilgan.
- Ijtimoiy - ijro etuvchi xodimlarning ehtiyojlarini qondirishga qaratilgan.

Prezidentimiz Shavkat Mirziyoev raisligida 16 yanvar kuni 2024 yilda makroiqtisodiy barqarorlik va iqtisodiy rivojlanishni ta‘minlash bo‘yicha ustuvor vazifalar muhokamasi yuzasidan videoselektor eig‘ilishida qo‘idagilarga to‘xtalib o‘tdilar; 2023-yilning 1-iyul holatiga ko‘ra, respublika bo‘yicha jami doimiy yashovchi aholi soni 36 372,3 ming kishini tashkil etib, 2022-yilning mos davriga nisbatan 2,2 foizga qo‘shilmoqda. O‘tkazilayotgan samarali islohotlarimiz natijasida 2023 yilda yalpi ichki mahsulot hajmi ilk bor 90,8 mlrdni, statistika qo‘mitasi ma‘lumotlariga ko‘ra so‘mda 2023-yilda O‘zbekistonda yalpi ichki mahsulot (YaIM) joriy narxlarda 1,06 kvad mln so‘mni tashkil etgan.

Jizzax viloyatida qurilish sohasi bilan band bo‘lgan qurilish korxonalarini 2023 yil 1 dekabr holatiga 1570 tani tashkil etgan bo‘lsa Respublikamizda 1 dekabr holatiga 35297 ta korxonalar faoliyat yuritayotganligi y‘ani bu ko‘rsatkich o‘tgan yilga nisbatan 4.45% ni tashkil etadi.

